

16. Music Theory (311)

Exam 2066

Time: 1/2 hrs

Full Marks: 40

प्रश्न नं. २ अनिवार्यसहित कुनै चार प्रश्नको उत्तर दिनुहोस् ।

१. १० थाट नै पूर्ण-वा ३२ बाट चाहिन्छ । एक विचार व्यक्त गर्नुहोस् ।
२. नादको तारता (Pitch) र तिब्रता (Magnitude) लाई सम्झाउनुहोस् ।

३. लक्षण गीत र सरगम गीतबारे सङ्क्षेपमा टिप्पणी लेख्नुहोस्।
४. तबलाको सचित्र वर्णन गर्नुहोस्।
५. वादी सम्वादी र विवादी स्वरको परिभाषा दिनुहोस्।
६. राग हनीर, मल्लानी र मारवा मध्ये कुनै एकको परिचय सहित मध्यलय गीत (गत) को स्वरलिपि लेख्नुहोस्।

Exam 2067

Time: 1/2 hrs

Full Marks: 40

प्रश्न नं. ३ अनिवार्यसहित कुनै चार प्रश्नको उत्तर दिनुहोस्।

१. शंकटा अथवा वृन्दावनी - सारङ्ग रागको परिचय दिनुहोस्।
२. ३२ थाटको रचना नियमानुसार गर्नुहोस्।
३. यस वर्षको कुनै एक रागमा मध्यलय गीतको अथवा मसितखानी गतको स्वरलिपि लेख्नुहोस्।
४. तानपुरा सितारा र लवलामध्ये कुनै एकको सचित्र वर्णन गर्नुहोस्।
५. तोडी थाटमा २ ओटा जटिल अलङ्कार लेख्नुहोस्।
६. क) दीपचण्डि तालको समान दुगुन लेख्नुहोस्।
ख) शुद्ध स्वर, विकृत स्वर, द्रुतलय, पूर्वाङ्ग, उत्तराङ्गको सङ्क्षिप्त परिभाषा दिनुहोस्।

Exam 2068

Time: 1/2 hrs

Full Marks: 40

कुनै चार प्रश्नको उत्तर दिनुहोस्।

१. आफ्नो पाठक्रममा भएको कुनै रागको परिचय विलम्बित स्वरलिपि सहित स्थायीमात्र लेख्नुहोस्।
२. राग गाउँदा, बजाउँदा आवश्यक पर्ने पारिभाषिक शब्दहरूमध्ये सप्तक, अलंकार, आलाप र तानको महत्व दर्साई आफ्नो विचार व्यक्त गर्नुहोस्।
३. सूलताल वा अद्दाताल मध्ये कुनै एकको परिचय समान र तिलुनलय लेख्नुहोस्।
४. लक्षणगीत र लोकगीतको फरक बताउनुहोस्।
५. सितार वा तानपुरा (आफ्नो वाद्ययन्त्र)को सचित्र वर्णन गर्नुहोस्।
६. नाद र नादको तीव्रता भन्नेको के हो ? आफ्नो विचारले सम्झाउनुहोस्।

Exam 2069

Time: 1/2 hrs

Full Marks: 40

कुनै चार प्रश्नको उत्तर दिनुहोस्।

१. १० थाटको परिचय दिदै ३२ थाटको अवश्यकताबारे आफ्नो विचार स्पष्ट पार्नुहोस्।
२. विकृतस्वर र वर्ज्यस्वरमा के भिन्नता छ ? उदाहरणसहित लेख्नुहोस्।
३. दीपचन्दी तालको परिचय, समान, दुगुन, चौगुन लय लेख्नुहोस्।
४. राग माखाको परिचय मध्यलयगतको स्वरलिपि सहित स्थायी, अन्तरा लेख्नुहोस्।
५. पूर्वाङ्गवादी राग र उत्तराङ्गवादी राग भन्नाले के बुझ्नुहुन्छ ? स्पष्ट पार्नुहोस्।
६. तल दिइएको पारिभाषिक शब्दहरूको परिचय लेख्नुहोस्।
क) बक्रस्वर ख) लक्षण गीत ग) वादीस्तर घ) स्थायी ङ) पकड

Exam 2070

Full Marks: 100

Musitar I Paper (Classical) (Mus. 311/301) (For: Lalit Kala Campus)

Mus. 311

Time: 3 hrs.

१. कुनै दुईको उत्तर दिनुहोस्:

२×२०=४०

क) रागको समयसँगको सम्बन्धबारे चर्चा गर्नुहोस्।

ख) पं भातखण्डै तथा व्यङ्कटमुखीको थाट रचनाबारे सङ्क्षिप्त विवेचना गर्नुहोस्।

- (ग) हिन्दुस्थानी संगीत पद्धति र कर्णाटकी संगीत पद्धतिबारे विवेचना गर्नुहोस् ।
२. कुनै पाँच प्रश्नहरूको उत्तर दिनुहोस् : ५×१२=६०
- (क) हिन्दुस्तानी तथा पञ्चात्य पद्धतिअनुसार स्वरस्थान र शुद्ध तथा विकृतस्वरको परिभाषा लेख्नुहोस् ।
- (ख) नाद भनेको के हो ? संगीतमा नादको उपयोगिताबारे चर्चा गर्नुहोस् ।
- (ग) ख्याल र ठूमरीमा के भिन्नता हुन्छ ? स्पष्ट पार्नुहोस् ।
- (घ) रागमा जाति, वादी, सम्वादीको महत्वबारे स्पष्ट पार्नुहोस् ।
- (ङ) कुनै तीनको उत्तर दिनुहोस् :
श्रुति, बन्धश्रवण, वक्रस्वर, सप्तक
- (च) पूर्वाङ्ग र उत्तराङ्ग वादी रागबारे स्पष्ट पार्नुहोस् ।
- (छ) लय भनेको के हो ? ताली, खाली र विभागबारे स्पष्टसंग लेख्नुहोस् ।

Mus. 301

१. कुनै दुईको उत्तर दिनुहोस् : २×२०=४०
- (क) 'संगीत'लाई परिभाषित गर्दै यसको उत्पत्तिका सम्बन्धमा प्रचलित विभिन्न मतहरूलाई विवेचना गर्नुहोस् ।
- (ख) लय भन्नाले के बुझिन्छ र यो कति प्रकारका हुन्छन् ? उदाहरणसहित प्रष्ट पार्नुहोस् ।
- (ग) पाठको परिभाषा दिई गणितीय आधारमा ७२ (बहत्तर) थाठको निर्माण कसरी गरिन्छ ? उल्लेख गर्नुहोस् ।
२. कुनै पाँच प्रश्नहरूको सङ्क्षेपमा उत्तर दिनुहोस् : ५×१२=६०
- (क) रागमा वादी र सम्वादी स्वरको महत्व उल्लेख गर्नुहोस् ।
- (ख) नाद र श्रुतिको सम्बन्धमा प्रष्ट पार्नुहोस् ।
- (ग) परमेल प्रवेशक राग भन्नाले के बुझिन्छ ? प्रष्ट पार्नुहोस् ।
- (घ) आफ्नो पाठ्यक्रम अन्तर्गतका एक तालको परिचय, समान, दुगुन र चौगुन, लेख्नुहोस् ।
- (ङ) निश्चित समयमा नै राग गाउनु बजाउनु पर्दछ भन्ने शास्त्रीय मान्यतामा तपाईंको धारणा प्रष्ट पार्नुहोस् ।
- (च) उत्तर भारतीय तथा दक्षिण भारतीय संगीत पद्धतिको तुलनात्मक विवेचना गर्नुहोस् ।
- (छ) स्वर भनेको के हो ? यसका कति प्रकार छन् उल्लेख गर्नुहोस् ।

Music Theory I Paper (311/301) (For Padma Kanya & Ratna Rajya Campus)

Music 311

कुनै चार प्रश्नको उत्तर दिनुहोस् ।

१. ३२ थाठको उदाहरणसहित छोटो परिचय लेख्नुहोस् ।
अथवा
नादको पूर्ण परिचय दिँदै सङ्गीतमा कस्तो प्रकारको नादको आवश्यक पर्छ आफ्नो बिचार व्यक्त गर्नुहोस् ।
२. राग गाउँदा, बजाउँदा स्वरस्थान, अलङ्कार, वादी, सम्वादीस्वरको महत्व हुन्छ वा हुँदैन ? आफ्नो बिचार व्यक्त गर्नुहोस् ।
३. मूलतालको परिचय सहित समान, दुगुन, तिगुनलय लेख्नुहोस् ।
४. लक्षणगीत र सरगमगीत परिचय लेख्नुहोस् ।
५. राग मूलतानी र राग तोडीमा भिन्नता देखाउनुहोस् ।
६. तल दिइएका पारिभाषिक शब्दहरूको परिचय लेख्नुहोस् :

(क) बक्रस्वर

(ख) मीड

(ग) पूवाङ्ग, उत्तराङ्ग

(घ) धर्मि

(ङ) बर्ज्यस्वर

Music 301

Full Marks: 35

कुनै एक प्रश्नको उत्तर दिनुहोस्।

११

१. सङ्गीत भनेको के हो ? सङ्गीतको उत्पत्ति र विकासबारे आफ्नो धारणा लेख्नुहोस्।

२. स्वरस्थान, शुद्ध विकृतस्वर, अलङ्कार र सप्तकको पूर्ण परिचय स्पष्ट लेख्नुहोस्।

कुनै चार प्रश्नको उत्तर दिनुहोस्।

२४

३. उत्तरी सङ्गीत र दक्षिणी सङ्गीतको परिचय दिनुहोस्।

४. सप्तक भनेको के हो ? रागहरूमा सप्तकको महत्वबारे स्पष्ट पार्नुहोस्।

५. सा, पमरेग, निध, निरे सा यो स्वर समूह कुन रागको हो चिनेर यस रागको स्थाई, अन्तरा लेख्नुहोस्।

६. रागमा वादि, सम्वादीको महत्वबारे स्पष्ट पार्नुहोस्।

७. लय कति प्रकारका छन् ? १२३४, १२३४, भन्नाले 'कुन लय हो स्पष्ट बताउनुहोस् र त्रितालको चौगुनलय लेख्नुहोस्।

८. नापको जाति र उत्रा, नियापनबारे स्पष्ट पार्नुहोस्।

17. Rural Development Theories, Approaches & Development I Paper (RD. 311)

Exam 2066

Time: 3 hrs

Full Marks: 100

Attempt any TWO questions from Group 'A' and SIX from Group 'B' selecting THREE from each Part.

Group 'A'

2×20=40

1. What are the characteristics of rural economy? Explain why rural development is important in poor countries.
2. Evaluate Lewis theory of unlimited supply of labour and show its relevancy for rural development.
3. What is meant by Basic Need Approach theory of development? Explain.

Group 'B'

6×10=60

Part I

4. Explain the causes of mass rural poverty in Nepal.
5. What are the impacts of education and health on rural development? Explain.
6. What is project planning? Discuss the problems of rural planning in Nepal.
7. Write short notes on:
 - a) Project cycle
 - b) Environment in sustainable development

Part II

8. Define standard deviation. Find the standard deviations from the following observations.

Observations	0-10	10-20	20-30	30-40	40-50
Frequency	7	12	19	10	2

9. Find Karl Person's coefficient of correlation from the following marks of 10 students in a test of Economics and Rural Development.

Marks in Economics	30	65	45	70	40	90	60	75	50	85
Marks in Rural Development	40	70	35	90	40	65	50	80	60	80